

Råd och anvisningar för skötsel och underhåll av golv

Förord

Anvisningarna är för hyresgäster till lokaler där städning inte ingår enligt hyreskontraktet. Anvisningarna är en hjälp för hur skötseln av golv och städning ska utföras. Fel skötsel kan resultera i ökat slitage, ökade underhållskostnader och försämrad inomhusmiljö.

Anvisningarna baseras på Svenska Golvrådets anvisningar för skötsel och underhåll av golvmaterial.

Anvisningarna talar inte om vart de olika golvmaterialen finns eller vilket fabrikat det är utan det är utövaren av skötseln som har ansvaret att ta reda på detta. Utövaren ansvarar för att kontrollera eventuella miljö- eller hälsoaspekter på de kemikalier som används för skötseln.

Underhållskostnader

Med rätt skötsel blir våra lokaler en trivsamt arbetsplats som till låga underhållskostnader som vårdar materialen under en lång tid.

Vid fel skötsel ökar slitaget vilket betyder att mattan måste bytas i förtid eller att Powdering¹ kan uppstå, vilket blir kostsamt att återställa.

Fel skötsel kan dessutom göra att golven blir tungstädade och städtiden ökar

Miljö

Varje arbetsmoment vid golvskötsel, varje produkt eller redskap medför påverkan på miljön. Mer eller mindre påverkar allt vad vi gör och allt som vi använder, vår omgivning. Naturligtvis ska vi använda de metoder och produkter som ger önskat resultat och som stör miljön minst. Vi har ansvar för att skydda miljön, inte bara på arbetsplatsen eller i grannskapet. Miljöansvaret gäller påverkan över hela världen.

Vi vistas mycket inne och vårt välbefinnande beror därför mycket på miljön inomhus. Utsläpp till luften av lösningsmedel eller emissioner från material och kemikalier stör vår närmiljö. Störningarna når oss genom inandning av påverkad luft. Vi kan också få kemisk påverkan genom huden till exempel genom kontakt av oskyddade händer med kemikalier för golvskötsel.

¹Powdering eller Mjölände golv som det också kallas kan uppstå av golvbehandlingsmedel som krackelerar och släpper från golvet som sen stör inomhusmiljön.

Reviderad: 2013-04-02
Upprättad: 2013-04-02
Handläggare: Jörgen Svensson

STYRDOKUMENT

Anvisningar för skötsel och underhåll av våra vanligaste golvmaterial

---

Fastighet, Östersunds kommun

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer

2 (16)

Handläggare

Jörgen Svensson

Revideringsdatum

2013-04-02

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning	Sid 2
Förklaring	Sid 3
Linoleum	Sid 4
Plastgolv	Sid 11
Keramikgolv	Sid 14

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer	3 (16)
Handläggare	Jörgen Svensson
Revideringsdatum	2013-04-02

FÖRKLARING TILL STYRDOKUMENT

Detta dokument skall användas vid all projektering på uppdrag av Östersunds kommun, Teknisk förvaltning/Fastighet.

Styrdokumentet kompletterar AMA samt övriga lagstadgade bestämmelser. Styrdokumentet utgår till stor del från Teknisk Förvaltning/Fastighets kvalitets-, miljö- och energiarbete.

Avsteg från styrdokumentet får inte ske utan beställarens skriftliga godkännande.

Projektören skall i sin dokumenterade egenkontroll redovisa att de tekniska anvisningarna inarbetats och i förekommande fall redovisa avvikelser.

Vid osäkerhet kontakta fastighetsägaren

Vid frågor, kontakta handläggare:

Jörgen Svensson

Tel: 073 – 274 80 54

jorgen.svensson@ostersund.se

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer	4 (16)
Handläggare	Jörgen Svensson
Revideringsdatum	2013-04-02

LINOLEUM

BYGGSTÄDNING

Rätt utförd, är byggstädning ett av de viktigaste städmomenten under golvetns brukstid. Felaktigt utförd byggstädning kan skada mattans grundskydd och försvåra det framtida underhållet.

När byggandet är avslutat skall linoleumytan städas, rengöras och (eventuellt) skyddsbehandlas enligt "golvlleverantörens anvisningar".

Undvik att behandla golv när de är kalla eller när det är väldigt varmt i lokalen, filmbildningen blir ej maximal och vax/polishfilmen kan då bli spröd och lossna från golvet (den börjar mjöla (Powdering))

För gynnsam filmbildning bör den relativa luftfuktigheten ej understiga 20% och inte överstiga 55%, filmbildningen blir ej maximal och vax/polishfilmen kan då bli spröd och lossna från golvet (den börjar mjöla (Powdering))

Mattor tillverkade efter 2005 behöver ej skyddsbehandlas.

STÄDNING

Börja alltid med torra metoder, t.ex. dammsugning eller moppning. Tvätta eller skura därefter med neutralt rengöringsmedel pH 6-8. Dosera enligt fabrikantens anvisningar.

MASKINELL RENGÖRING MED GOLVVÅRDS- ELLER KOMBIMASKIN

Använd golvvårds- alt. Kombimaskin med röd polyesterrondell eller fiberborste. Använd så lite vatten som möjligt. Sug därefter upp den smutsiga rengöringslösningen med vattensugare eller med kombimaskin. Skölj golvet grundligt med rent vatten minst 2 gånger. Sug upp överflödigt vatten med vattensugare. För att neutralisera alkalirester på golvet, tillsätt c:a 5 cl ättiksprit eller surt rengöringsmedel till 10 liter sköljvatten vid sista sköljningen.

OBS! Låt golvytan torka 1-2 timmar före skyddsbehandling.

SKYDDSBEHANDLING

OBS! Nedanstående anvisningar (förutom Thermometoden) gäller linoleum utan nya typen (från år 2005) av ytskydd. Kontrollera med linoleumleverantören vilka typ av ytskydd som finns på mattan/plattan,

Denna anvisning avser linoleum som endast har byggstädat och inte har behandlats efter inläggningen. Kontakta och kontrollera med kemleverantören vilka produkter som stämmer eller passar in i system "mjuka vaxer". Följ kemleverantörens anvisningar beträffande påläggning av mängd, torktider osv. Avsluta med torrpulver om så erfordras.

Alt. 1:

Polerbart vax.

När linoleumytan är helt torr, stryk ut 1-2 tunna lager polerbart vax. När vaxet torkat poleras golvytan med polermaskin försedd med vit alt. beige rondell.

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer	5 (16)
Handläggare	Jörgen Svensson
Revideringsdatum	2013-04-02

OBS! Följ alltid resp. tillverkare/leverantörs enskilda anvisningar för behandling med vax

Alt. 2:

Polish.

När linoleumytan är helt torr, stryk ut 2-3 tunna lager polerbar polish över hela golvytan. Var noga med att låta polishen torka minst 30 minuter mellan varje strykning. Om polish skall användas är det viktigt att förvissa sig om att linoleumytans fabriksakrylat och den tänkta polishprodukten harmonierar med varandra. Tänk på att om polish används kan powdering (mjölning) uppstå. OBS! Följ alltid resp. tillverkare/leverantörs enskilda anvisningar för behandling med polish.

Alt. 3:

Highspeed behandling/polering.

Ett alternativ till polishbehandling av linoleumytan är highspeedbehandling vilket innebär att speciell highspeedpolish värmepoleras in i mattan. En highspeedmaskin med ett varvtal på minst 800 varv/min används. Denna metod ger en hård, tät, slitstark och lättstädad golvyta.

OBS! Följ alltid resp. tillverkare/leverantörs enskilda anvisningar för highspeedbehandling

Ny metod:

Thermometoden

Denna metod bygger på principen att med olja och värme skapa en lättstädad yta på trä och linoleumgolv. En specialolja läggs ut och härddas med en skurmaskin med inbyggt värmeaggregat. Genom att värma ner olja i golvet blir det bruksklart inom ett par timmar. Inga ställ eller väntetider spar tid och därigenom pengar. I systemet ingår grund- och underhållsolja som tillsammans med golvrent och oljegrovrent harmoniserar med golvet och produkterna.

REGELMÄSSIG STÄDNING

TORRA METODER

Använd i första hand torra metoder (torr- eller fuktmoppning, alternativt dammsugning) som är både effektivare samt skonsammare mot personal och golvmaterial. Fuktiga eller våta metoder används endast vid behov.

LÖS SMUTS PÅ MINDRE YTOR

Avlägsnas genom tormoppning med 40-60 cm bred mopp eller genom dammsugning. Vid behov spraya vatten eller rengöringslösning på moppen/duken för att binda dammet i moppen.

LÄTT BUNDEN SMUTS PÅ MINDRE YTOR

- Fuktmoppning med 40-60 cm bred mopp sprayad/fuktad med vatten alt. rengöringslösning för att binda damm- och smutspartiklarna i moppen.
- Våtmoppning. Använd ett svagt alkaliskt eller neutralt rengöringsmedel eller ett ytskyddande kombirengöringsmedel innehållande vax. Efterpolera vid behov med golvvårds- eller polermaskin försedd med polerrondell för att få ökad ytfinish.

LÄTT BUNDEN SMUTS PÅ STÖRRE YTOR

- Fuktmoppning med 60 cm bred mopp eller moppmaskin sprayad/fuktad med vatten alt.

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer	6 (16)
Handläggare	Jörgen Svensson
Revideringsdatum	2013-04-02

rengöringslösning för att binda damm- och smutspartiklarna i moppgarnet.

- Våtmoppling, eftertorkning.
- Alt. rengöring med kombimaskin i lämplig storlek.

Vid våtmoppling eller i kombimaskin används ett svagt alkaliskt eller neutralt allrengöringsmedel eller ett ytskyddande kombirengöringsmedel.

Vid behov efterpolera med golvvårds- eller polermaskin försedd med polerrondell för att få ökad ytfinish.

HÅRT BUNDEN SMUTS PÅ MINDRE YTOR

- Rengöring genom våtmoppling, ta upp allt restvatten noggrant med t.ex. en torr mopp.
- Rengöring med mindre el. eller batteridrivna kombimaskin, alt. golvvårdsmaskin. Använd i samtliga fall ett svagt alkaliskt eller neutralt allrengöringsmedel eller ytskyddande kombirengöringsmedel innehållande vax. Vid behov efterpolera med golvvårds- eller polermaskin försedd med polerrondell för att få ökad ytfinish.

HÅRT BUNDEN SMUTS PÅ STÖRRE YTOR

- Kombimaskin med röd rondell och ett svagt alkaliskt eller neutralt allrengöringsmedel eller ytskyddande kombirengöringsmedel innehållande vax. Vid användning av ytskyddande kombimedel får den rengjorda golvytan ett ytskydd som ger möjlighet till efterpolering. Vid behov efterpolera med golvvårds- eller polermaskin försedd med polerrondell för att få ökad ytfinish.

PERIODISK STÄDNING/UNDERHÅLL

Med tiden slits det skyddande slitskiktet på linoleumytan och behöver därför förnyas eller förbättras. Typ av ytskydd är beroende av vilka skötselmetoder som används tidigare.

Linoleumytan kan skyddsbehandlas genom vax-, polish- eller highspeedbehandling.

För skötsel med vax består underhållet av polering oftast med 3–6 månaders intervall. Om golven sköts med polish kan underhåll betyda att polish skall avlägsnas med polishborttagningsmedel och att därefter nytt polishskikt skall byggas upp. Detta mer omfattande arbete görs normalt med ett eller flera års intervall beroende på belastning. Tänk på att om polish används kan powdering (mjölning) uppstå.

RENGÖRING

För borttagning av polish och gammal ytbeläggning används starkt alkaliska polishborttagningsmedel, som i regel har ett pH-värde på 11-14. Dessa polishborttagare skall användas med försiktighet på linoleum.

OBS! Starkt alkaliska produkter har en negativ inverkan på linoleumgolvet som kan skadas vid fel användning.

Följ mycket noga respektive fabrikants instruktioner.

OBS! För att uppnå bästa resultat – använd samma fabrikat polishborttagningsmedel som polish.

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer	7 (16)
Handläggare	Jörgen Svensson
Revideringsdatum	2013-04-02

RENGÖRING MED GOLVVÅRDSMASKIN/KOMBIMASKIN

Lägg ut rengöringslösningen som tillblandats enligt fabrikantens anvisningar med mopp eller genom maskinen, låt verka ca 5 minuter.

OBS! Lägg inte ut rengöringslösning på större yta än som beräknas rengöras innan lösningen torkat genom avdunstning.

Rengör golvet med lågvarvig golvvårds- eller kombimaskin. Använd blå eller brun polyesterrondell. Sug därefter snarast upp den smutsiga rengöringslösningen med vattensugare eller kombimaskin. Om inte all gammal polish avlägsnats upprepas rengöringen ytterligare en eller flera gånger. Skölj golvet grundligt med rent vatten tills det är pHneutralt (7-8).

Använd våtmopp eller kombimaskin och sug därefter upp överflödigt vatten med vattensugare eller kombimaskinen. Eftermoppa golvet med torr golvmopp för att ta bort överflödigt sköljvatten och påskynda torkningen.

OBS! Låt golvytan torka minst 2 timmar.

SKYDDSBEHANDLING

När linoleumytan är helt torr skall den åter skyddsbehandlas. Har hela grundskyddet skurats bort skall linoleumytan grundas med grundpolish (porfyllas).

Därefter rekommenderas skyddsbehandling med **polerbart vax**.

Alt. 1:

Polerbart vax.

Ytan på ny linoleum är numera förbättrad så att kompletterande skyddsbehandling med polish inte behövs. När linoleumytan är helt torr, stryk ut 1-2 tunna lager polerbart vax. Polera golvytan när vaxet torkat med lågvarvig polermaskin försedd med vit alt. beige rondell.

OBS! Följ alltid resp. tillverkare/leverantörs enskilda anvisningar för behandling med vax.

Alt. 2:

Polish.

När linoleumytan är helt torr, stryk ut 2-3 tunna lager polerbar polish över hela golvytan. Var noga med att låta polishen torka minst 60 minuter mellan varje strykning. Tänk på att om polish används kan powdering (mjölning) uppstå.

OBS! Följ alltid resp. tillverkare/leverantörs enskilda anvisningar för behandling med polish.

OBS! - OM POWDERING

Ibland kan powdering (mjölning) förekomma på polishbehandlade linoleumgolvs. Detta innebär att golvyta och polishskikt inte harmonierar med varandra. Orsakerna kan vara att golvet ej sköljts före polishpåläggning, för korta torktider efter sköljning, fel typ av polish, frusen polish, för torr inomhusluft osv.

Alt. 3:

Highspeed behandling/polering.

Ett alternativ till polishbehandling av linoleumytan är highspeedbehandling vilket innebär att

	STYRDOKUMENT Anvisningar för skötsel och underhåll av våra vanligaste golvmaterial	Sidnummer 8 (16)
		Handläggare Jörgen Svensson
		Revideringsdatum 2013-04-02

speciell highspeedpolish värmepoleras in i mattan. En high-speedmaskin med ett varvtal på minst 800 varv/min används. Denna metod ger en hård, tät, slitstark och lättstädad golvyta.

OBS! Följ alltid resp. tillverkare/leverantörs enskilda anvisningar för highspeedbehandling Highspeedpolera inte mellan strykningarna.

Ny metod:

Thermometoden

Denna metod bygger på principen att med olja och värme skapa en lättstädad yta på trä och linoleumgolv. En specialolja läggs ut och härddas med en skurmaskin med inbyggt värmeaggregat. Genom att värma ner olja i golvet blir det bruksklart inom ett par timmar. Inga ställ eller väntetider spar tid och därigenom pengar. I systemet ingår grund- och underhållsolja som tillsammans med golvrent och oljegrovrent harmoniserar med golvet och produkterna.

PROBLEMNYCKEL

FÄRGFÖRÄNDRINGAR

Problem	Trolig orsak	Åtgärd
Gråflammig yta	Dålig byggstädning (Betongdammrester)	Skura med en svagt ”sur” rengöringslösning. Sugning med vattensugare. Är grundskyddet skadat måste detta förnyas.
Gråflammig yta	Nedbruten polishfilm. Orsakerna kan vara flera <ul style="list-style-type: none"> • för våta städmetoder • för starka rengöringsmedel • för hård polish etc. 	Rengör och förnya ytskiktet.
Gulfärgning under lösa mattor och liknande.	Vanligtvis s.k. oxidationsgulning, vilket har samband med mattans oxidationsprocess.	Gulfärgningen försvinner under inverkan av normalt ljus. Tiden för detta beror på hur mycket ljus mattan utsätts för. Vanligtvis är gulningen borta efter några veckor.
Missfärgningar runt väggar, pelare etc.	Gamla polishrester, smuts eller liknande.	Gör rent golvet med skurmaskin och slipnät eller med rondell och polishborttagningsmedel. Därefter ny grundbehandling.
Större färgförändringar	Materialet är påverkat av starka alkaliska medel, syror eller andra aggressiva och/eller färgande ämnen.	Slipning och grundbehandling, (se ”reovering”)

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer
9 (16)
Handläggare
Jörgen Svensson
Revideringsdatum
2013-04-02

PROBLEMNYCKEL/LUKT

Problem	Trolig orsak	Åtgärd
Linoleumlukt	"Färsklukt" av oxiderad linolja.	Försvinner efter någon vecka. Tiden förkortas genom ökad ventilation.
Sur lukt efter våttorkning	Grundskyddet är skadat och måste förnyas. Alltför våta metoder eller för starkt alkaliska medel har använts.	I lindriga fall räcker det med lätt uppskurning och därefter spraypolering. I övriga fall skuras golvet och förses med lämplig ytbehandling som skydd. Använd därefter i möjligaste mån torra skötselmetoder.

PROBLEMNYCKEL/YTFÖRÄNDRINGAR

Problem	Trolig orsak	Åtgärd
Klibbig yta	Rengöringsmedelrester pågolvet.	Sköljning med rent vatten, torrpolering eller sprayrengöring. Kontrollera dosering av rengöringsmedel.
Matt yta, (blank i gångstråk)	Överskott av skötselmedel t.ex. tvåltvättvax	Torrpolering.
Mjölände polish	En eller flera av följande orsaker: <ul style="list-style-type: none"> • Dålig sköljning före påläggning (alkalirester på ytan) • För korta torktider efter sköljning. • andra strykningen har gjorts för tidigt. • Fel polishtyp • Frusen polish • För tjocka skikt • Sönderstädad yta som behandlats utan föregående renovering • För torr inomhusluft och/eller avkyld golvyta vid polishutstrykningen.	I lindriga fall endast spraypolering. I övriga fall borttagning av ytan. Lägg på nytt ytskikt t.ex. ett mjukt vax, enligt respektive tillverkarens anvisningar.

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer
10 (16)
Handläggare
Jörgen Svensson
Revideringsdatum
2013-04-02

Ytsprickor	Aggressiva rengöringsmedel har använts.	Renoveringar kan i de flesta fall ske med slipnät och skurmaskin med åtföljande grundbehandling.
Sträv yta på nyinlagd linoleum.	Olämplig byggstädning eller användning av för starka alkaliska medel.	Lätt uppskurning, blå rondell och Allrent. Är grundskyddet skadat måste det förnyas, men är det intakt kan t.ex. en spraypolering vara tillräcklig.
Repor		Lokal slipning med stålull/skur nylon och bättring med valt underhållsmedel.

FLÄCKBORTTAGNING

Använd vit nylonduk och rengöringsmedel i sprayflaska, eller fuktad duk för de flesta fläckar. Skölj alltid med vatten efter fläckborttagning och torka torrt. Avsluta med att återställa skyddsbehandlingen om den blivit skadad vid fläckborttagningen.

VARNING:

Linoleum skadas av hett vatten, starka rengöringsmedel, kraftiga lösningsmedel.

LITEN FLÄCKGUIDE

Fläcktyp	Borttagningsmedel
Asfalt, tjära, olja	Lågaromatisk lacknafta
Skoklacksmärken, skokräm, sot	Tvättnafta, polish, vax, lätt surt rengöringsmedel
Bär, kaffe, frukt, läskedryck, saft, te, rödvin, öl	Ljunt vatten med rengöringsmedel
Urin, avföring, galla	Ljunt vatten med rengöringsmedel. Ättiksyralösning, citronsyralösning
Rost	Ättiksyralösning, citronsyralösning, polera med fin stålull
Cigarettmärken	Kan i regel slipas bort med nylonduk, stål- eller tvålull.
Lim, tuggummi färgrester	Använd stålspackel. Slipa t.ex. med fin skurnylon.
Anilin, textpenna	T- sprit.

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer	11 (16)
Handläggare	Jörgen Svensson
Revideringsdatum	2013-04-02

PLASTGOLV

STÄDNING

REGELMÄSSIG STÄDNING (daglig städning)

TORRA METODER

Använd i första hand torra metoder, torr- eller fuktmoppning, som är både effektivare samt skonsammare mot personal och golvmaterial. Fuktiga eller våta metoder används endast vid behov.

LÖS SMUTS PÅ MINDRE YTOR

Avlägsnas genom torr-moppning med mopp, eller genom dammsugning. Vid behov, spraya vatten eller rengöringslösning på mopp/duken för att binda dammet i moppen.

LÄTT BUNDEN SMUTS PÅ MINDRE YTOR

- Fuktmoppning med mopp, sprejad/fuktad med vatten alt. rengöringslösning för att binda damm och smutspartiklarna i moppgarnet
- Fuktmoppning, eftertorkning. Använd ett svagt alkaliskt eller neutralt rengöringsmedel eller ett ytskyddande rengöringsmedel typ golvvårdsvax. Efterpolera vid behov med golvvårds- eller polermaskin försedd med vit rondell för att få ökad ytfinish.

LÄTT BUNDEN SMUTS PÅ STÖRRE YTOR

- Fuktmoppning med bred mopp sprejad/fuktad med vatten alt. rengöringslösning för att binda damm- och smutspartiklarna i moppen.
- Våtmoppning, eftertorkning.
- Rengöring med kombimaskin i lämplig storlek, används ett svagt alkaliskt eller neutralt allrengöringsmedel eller ett ytskyddande kombirengöringsmedel typ golvvårdsvax/tvättvax. På PUR-golv används allrent eller golvvårdsvax. Se leverantörens skötselråd. Vid behov efterpolera med golvvårds- eller polermaskin försedd med vit/gul rondell för att få ökad ytfinish.

HÅRT BUNDEN SMUTS PÅ MINDRE YTOR

- Rengöring genom våtmoppning med bred våtmopp där garnet pressats ur i press
- Rengöring genom våtmoppning med fot- och handmanövrerad pressutrustning
- Rengöring med mindre el- eller batteridrivna kombimaskin. Använd i samtliga fall ett svagt alkaliskt eller neutralt allrengöringsmedel eller ytskyddande kombirengöringsmedel typ golvvårdsvax. På PUR-golv användes allrent alt. Golvvårdsvax Vid behov efterpolera med golvvårds- eller polermaskin försedd med vit/gul rondell för att få ökad ytfinish.

HÅRT BUNDEN SMUTS PÅ STÖRRE YTOR

- Batteridrivna kombimaskin med röd rondell och ett alkaliskt eller neutralt allrengöringsmedel eller ytskyddande kombirengöringsmedel typ golvvårdsvax. På PUR-golv användes allrent eller golvvårdsvax.

Vid användning av ytskyddande kombimedel får det rengjorda golvet ett ytskydd som skyddar ytan och ger möjlighet till efterpolering. Vid behov, efterpolera med golvvårdsmaskin försedd

	STYRDOKUMENT Anvisningar för skötsel och underhåll av våra vanligaste golvmaterial	Sidnummer 12 (16)
		Handläggare Jörgen Svensson
		Revideringsdatum 2013-04-02

med vit rondell för att få ökad ytfinish. På PUR-golv kan även röd rondell användas, gärna med highspeedmaskin.

PERIODISKT UNDERHÅLL

PVC-golv med PUR-slitskikt skall ej polishbehandlas eftersom PUR-ytan i sig har bättre skötlegenskaper. Man skall efter behov torrpolera golvytorna med highspeedmaskin. Med tiden förslits dock (vid extrem belastning eller där punktslitage förekommer) det skyddande ytskiktet på PVC-ytan.

Ytan kan highspeedpoleras med röd rondell med en tillsats av golvvårdsvax, som poleras ned i de slitna ytorna. När PUR-skiktet blivit så slitet att en polishbehandling är nödvändig är det av största vikt att den polish som används harmoniserar med den typ av PUR som golvmaterialet är belagd med. I annat fall kan polishen släppa från underlaget.

RENGÖRING

För borttagning av gammal ytbeläggning används starkt alkaliska borttagningsmedel, som i regel har ett pH-värde på 11–14. Starkt alkaliska produkter har en negativ inverkan på plastgolvet, som kan skadas vid fel användning. Följ mycket noga fabrikantens instruktioner.

RENGÖRING MED GOLVVÅRDSMASKIN/KOMBIMASKIN

Lägg ut rengöringslösningen som tillblandats enligt fabrikantens anvisningar med mopp eller genom maskinen, låt verka ca 10 minuter.

OBS! Lägg inte ut rengöringslösning på större yta än som beräknas rengöras innan lösningen torkat genom avdunstning. Skura golvet med golvvårds- eller kombimaskinen. Använd blå eller brun rondell. På PUR-golv röd eller blå rondell. Sug därefter snarast upp den smutsiga rengöringslösningen med vattensug eller kombimaskin. Skölj golvet grundligt med rent vatten minst 2 gånger. Använd mopp eller kombimaskin och sug därefter upp överflödigt vatten med vattensug eller kombimaskinen.

OBS! För att neutralisera alkalirester på golvet, tillsätt c:a 5 cl ättiksprit eller surt rengöringsmedel till 10 liter sköljvatten vid sista sköljningen. Efterspola golvet med torr golv-mopp för att ta bort överflödigt sköljvatten och påskynda torkningen. Låt golvytan torka minst 2 timmar.

SKYDDSBEHANDLING

PVC-golv utan PUR

När ytan är helt torr skall den ånyo skyddsbehandlas. För PVC rekommenderas skyddsbehandling med någon typ av polishsystem.

PVC-golv med PUR

Dessa golv skall i första hand torrpoleras med röd rondell. Hårt slitna eller repade ytor kan med fördel poleras med lågvarvsmaskin som ger ett högre tryck mot golvet. Övriga ytor kan poleras med highspeedmaskin.

Är ytan mycket sliten och skadad kan ett polishsystem av välkänt märke användas. Följ alltid tillverkarens anvisningar.

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer
13 (16)
Handläggare
Jörgen Svensson
Revideringsdatum
2013-04-02

Typ av smuts är styrande för val av underhålls ö och rengöringsmetoder, samt kan variera mellan olika miljöer, varför nedanstående skötselråd får ses generellt:

Spraypolering/sprayrengöring

Användes för att ”bättra” ytor med punktslitage, exempelvis avlägsna klackmärken. Låg- eller högvarvsmaskin kan användas.

Torrpolering

Polerrondell skall användas. Låg- eller högvarvsmaskin kan användas.

Highspeedpolering

Beträffande tillvägagångssättet – se anvisningar från respektive kemleverantör.

FLÄCKBORTTAGNING

Var försiktig med lösningsmedel ! Plastgolv skadas av: Aceton, bensen, cellulosaörtning (thinner), klorkolväten, koltetraklorid, kraftskurpulver, perkloretylen, toluen och trikloretylen. Vissa vattenolösliga ämnen (asfalt, bärfläckar, färgkriter, gummiklacksmärken, kulspetskrift, läppstift, skokräm, tjära), kan tas bort med tvättnafta. Dock har de förmåga att tränga ner i plastytan och ge bestående märken ö om de får ligga en tid.

Fläckborttagningen bör ske så fort som möjligt.

Eftertorka med rent vatten.

Det finns risk för missfärgning av gummi, s.k. migrering. I många gummiprodukter ingår kemikalier som är nyttiga för gummit men som kan förorsaka missfärgning. Det kan röra sig om åldringsskyddsmedel i gummidäck som kan vandra över från gummi till plast och som kan vara svåra att få bort.

Andra exempel där risk för missfärgning finns är vid kontakt med slangar, lister, cykeldäck, möbeltassar av gummi, vissa gummihjul och tryck på plastpåsar. Kulspetspasta, spritpennor, tryckfärger ”migrerar”. Denna missfärgning vandrar ner i mattan och kan inte tas bort.

Missfärgningar eller andra förändringar kan också uppstå på grund av onormal fuktpåverkan eller värme från underlaget t.ex. mögel, värme från värmerör (över + 27° föroreningar i underlaget, oljor och impregneringsmedel etc).

Se även vid kemikaliebeständighet under avsnittet: **Material och egenskaper.**

LITEN FLÄCKGUIDE:

FLÄCKTYP	BORTTAGNINGSMEDEL
Blod Kallt vatten	Ammoniak
Bär, frukt, grädde, läsk, mjölk, vin, öl	Neutralt rengöringsmedel, ev. tillsatt med ammoniak
Exkrementer, uppkastningar, urin	Neutralt rengöringsmedel
Rost	Neutralt rengöringsmedel, och 10% oxalssyra
Asfalt, choklad, fett, kaffe, olja, skoklacksmärken, skokräm, te	Neutralt rengöringsmedel, eller tvättnafta, röd skurnylon kan användas.
Bläck, karbonpapper, kulspetspasta,	T-sprit

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer
14 (16)
Handläggare
Jörgen Svensson
Revideringsdatum
2013-04-02

färgband, läppstift, stencil	
Golvlim	Limtvätt, lacknafta, T-sprit, röd skurnylon kan användas, torka noga med bomullsduk
Tuggummi Färgrester	Kylspray eller kallt vatten Skrapa mycket försiktigt med kniv/sickel

KERAMIKGOLV

STÄDNING

Mycket porösa, oglaserade sk cottoplattor kräver speciell behandling. Ytan måste impregneras med en för detta ändamål avsedd produkt. Vissa plattor av cottotyp är impregnerade redan i samband med tillverkningen och skall behandlas med hänsyn till detta. För samtliga cottoplattor gäller att fogning måste ske med största försiktighet och att rengöring efter fogning görs noggrant. Följ alltid instruktionerna från plattleverantören.

Oglaserade, tätsintrade plattor (Inkl. så kallad granitkeramik)

Oglaserade tätsintrade plattor har mycket tät gods och kräver normalt ingen behandling med klinkerolja. Dock kan vissa typer, trots sitt täta gods, ha en ytporositet som gör att en klinkeroljebehandling kan underlätta städningen. Fläckborttagning och normal regelmässig städning utförs på samma sätt som för ej tätsintrade plattor.

Beträffande oglaserade tätsintrade plattor bör resp. tillverkare och leverantör kontaktas om ev. ytbehandling och i så fall om något speciellt medel skall användas.

Daglig städning med för ytan lämplig storlek på städmaskin samt **röd diamantrondell** och vatten rengör effektivt samt håller golvet i bra skick över tid.

Glaserade plattor och mosaik.

På en glaserad yta har smutsen svårt att fästa. Fläckar av fett eller kalk kan lätt tas bort med alkaliskt eller surt rengöringsmedel. Behandling med klinkerolja skall inte utföras. Oljan lägger sig på den glaserade ytan och kan ge upphov till halkproblem. Regelmässig städning sker med vatten och ett svagt alkaliskt rengöringsmedel.

Daglig städning med för ytan lämplig storlek på städmaskin samt **grön diamantrondell** och vatten rengör effektivt samt håller golvet i bra skick över tid.

VÅTUTRYMMEN, BADANLÄGGNINGAR, INDUSTRI, STORKÖK ETC

Samtliga platttyper kan förekomma i våtutrymmen och i olika anläggningar med skilda typer av nedsmutsning. De keramiska plattorna i våta utrymmen har ofta en strukturerad yta, som gör dem halkdämpande.

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer	15 (16)
Handläggare	Jörgen Svensson
Revideringsdatum	2013-04-02

OLIKA FÖRORENINGAR OCH REKOMMENDERADE RENGÖRINGSMEDEL

A. Petroleumprodukter inom verkstadsindustri o d:

– vattenbaserat avfettningsmedel.

B. Animaliska och vegetabiliska fetter inom livsmedelsindustri och sanitära lokaler:

– alkaliskt rengöringsmedel.

C. Kalk:

– surt rengöringsmedel.

OBS! Att rengöringsmedlet alltid skall sköljas bort ordentligt. I vissa fall kan det vara nödvändigt att arbeta både med surt och alkaliskt rengöringsmedel direkt, efter varandra, för att få golvet rent.

FOGAR

Cementbruksfogar

Fogarna är till skillnad från de keramiska plattorna porösa, men tätas i någon mån i de fall man använder klinkerolja. Oljan ger oftast en något mörkare nyans på fogen.

Cementbruksfogar i våta, dåligt ventilerade utrymmen kan vara grogrund för svamptillväxt (mögel).

Cementbruksfogen i sig är alkalisk, vilket försvårar tillväxten. God och noggrann städrutin, alkaliskt rengöringsmedel och god ventilation undanröjer risken för svamptillväxt.

Vid daglig/regelbunden städning med diamanttrondeller (beskrivet ovan) har en rengörande samt polerande effekt på fogarna. Dessa hålls därmed rena i den dagliga städningen.

Fogar av hårdplaster

I lokaler utsatta för hetvattenspolning, oljor, fett eller kemikalier (industri, storkök o.s.v.) väljs ofta fogar av hårdplaster t.ex. epoxi eller polyuretan. Dessa fogmassor klarar starka alkaliska och sura rengöringsmedel och intensiva städmetoder.

FLÄCKBORTTAGNING

Typ av förorening	Typ av rengöringsmedel
Vegetabiliska, animaliska fetter	Alkaliskt rengöringsmedel
Motorolja	Lösningsmedel (lacknafta, aceton)
Bläck	Syra (saltsyra, oxalsyra)
Rost	Syra (saltsyra, oxalsyra)
Kalkfläckar	Syra (saltsyra, oxalsyra)
Öl/vin	Alkaliskt rengöringsmedel

STYRDOKUMENT
Anvisningar för skötsel och underhåll
av våra vanligaste golvmaterial

Sidnummer

16 (16)

Handläggare

Jörgen Svensson

Revideringsdatum

2013-04-02

Gummi	Lösningsmedel (lacknafta, aceton)
Glass	Alkaliskt rengöringsmedel
Färgprodukter	Lösningsmedel (lacknafta, aceton)
Metallskrap	Alkaliskt rengöringsmedel eller syra
Stearin	Lösningsmedel (lacknafta, aceton)